

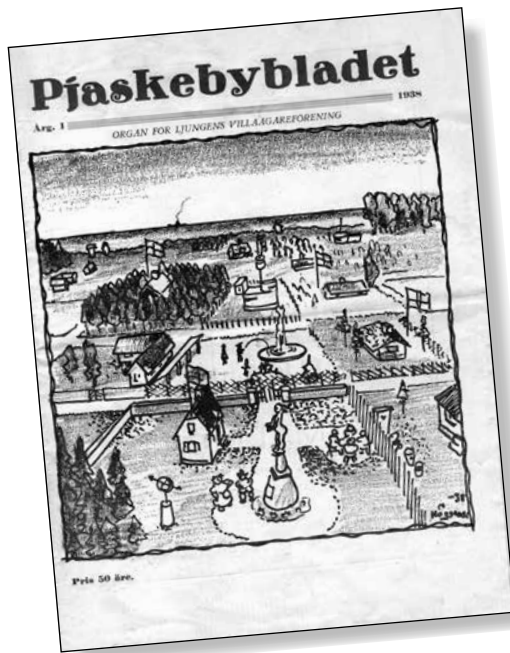
på Ljungen

Pjaskebybladet

Årg. 1 1938

ORGAN FÖR LJUNGENS VILLAÄGAREFÖRENING

Nä, vi tänker inte byta namn på vår tidning! Däremot vill vi berätta om en tillfällig kollega för över 60 år sedan, Pjaskebybladet.

Vid flyttningen av Ljungens Villaägareförenings arkiv i höstar hittades en tidning som tidigare varit okänd för oss. Den utgavs i samband med Villaägareföreningens sommarfest den 29-31 juli 1938 där överskottet skulle gå till stärkande av Ljungens brandförsvar. Denna 20-sidiga tidning kallades visserligen för "organ för Ljungens villaägareförening" men utkom, vad vi vet, endast med detta nummer.

Innehållet är varierat och trevligt, här finns artiklar av författaren Anders Österling, och Harald Ljungdahl, lärare och författare till boken "Ljungen genom tiderna". Signaturen G.P. Quist, Trelleborgs Tidningens legendariske chefredaktör Gustaf Palmquist, bidrar med ett kåseri. Agne Flygstedt skriver ett ode till Ljungen i form av en tänkt flygtur över villorna där tomterna liknas vid rutor på ett schackbräde:

"- - Där syns Kungen, och strax intill ett av Tornen. På vägen fara löparna som skottspolar och ha redan spelat bort hästarna, men bönderna äro kvar. Med skärpt uppmärksamhet spana vi efter

våra vänners domäner. När man tittar ner och betänker att dessa områden en gång i stort sett varit lika, förvånas man över den fantasirikedom och initiativtagande anda som ådagalagts och på så få år ändrat om Vår Herres och Gubben Collins verk. Vi bör vara stolta. Mycket stolta!

Inhånade med betongpelare och hönsnät synes en samling medelålders damer i shorts betrakta Dir. A:s stämmingsfulla springvatten omgivet av känsligt upplagda snäckor. - - -"

Tonen är inledningsvis högtidlig, men driver sedan hejdlöst med vår förmåga att "förbättra" naturen med allehanda pråliga dekorationer.

Tidningen innehåller också en sida insändare under rubriken "Om jag finge råda över Ljungen". Ett av inläggen ansluter helt till föregående artikel. "Om jag finge råda så skulle byggnadsnämnden även kontrollera tomternas planeringar. Ty inte är det väl vackert med dessa kal-huggningar eller fantasiplanteringar. Nog är väl Ljungen i sig själv vacker utan att den skall behöva prydas upp med springvatten eller en marmorgrupp i gips. Stenpartier kunde också lämnas utanför dessa landamären och få stanna där de hör hemma. Det är ej sällan man får höra av en stolt villaägare att han transporterat hitner sex-sju lass sten till nya anläggningar.

Ljungenvän."

Känns resonemanget om kalhuggning igen? Tydligt har diskussionen pågått i över 60 år. Det är märkligt att skogen överlevt så länge som den har!

"Om jag finge råda skulle Villaägareföreningen årligen arrangera en liten fest för alla de små sjuka barn som vistas härnere på sommaren

Barnvän"

Här tänker insändaren på de barn som varje sommar inkvarterades på sanatorier på Ljungen. Från Malmö, Lund och Trelleborg kom, framför allt, tuberkulossjuka barn hit för att få sol och frisk luft.

fortsättning på sid 2.

SEDAN SIST.

Vintern brukar vara den tid då man gör upp planer för sommaren, planer som man sedan ofta misslyckas med att genomföra därför att den helt enkelt inte räcker till. Det spelar ingen roll om det öser ner hela sommaren eller om solen skiner, den är ändå för kort. Förutom att köpa nya trädgårdsmöbler, måla om, ägna sig åt familjen, hälsa på faster Elsa i Gränna, bada, rensa ut på vinden, läsa alla böcker man inte hann med förra sommaren, turista i Skåne med barnen, umgås med grannar och vänner så vill man ju också ligga i hängmattan, titta på molnen och fundera över livet. Glöm det! När sommaren är över är listan lika lång, ja längre för nu behöver du skaffa ny flaggsång också sedan en sommarstorm knäckt den förra, den som skulle vara underhållsfri!

Nå, låt oss hoppas att detta blir den sommar då alla goda makter ger dig både frid och arbetslust i lagom delar och att listan på ogjorda saker faktiskt minskar.

Styrelsen har också gjort planer. På biblioteket visar vi den 11-27 april en utställning om Skånsk Hembygdsrörelse, se nedan.

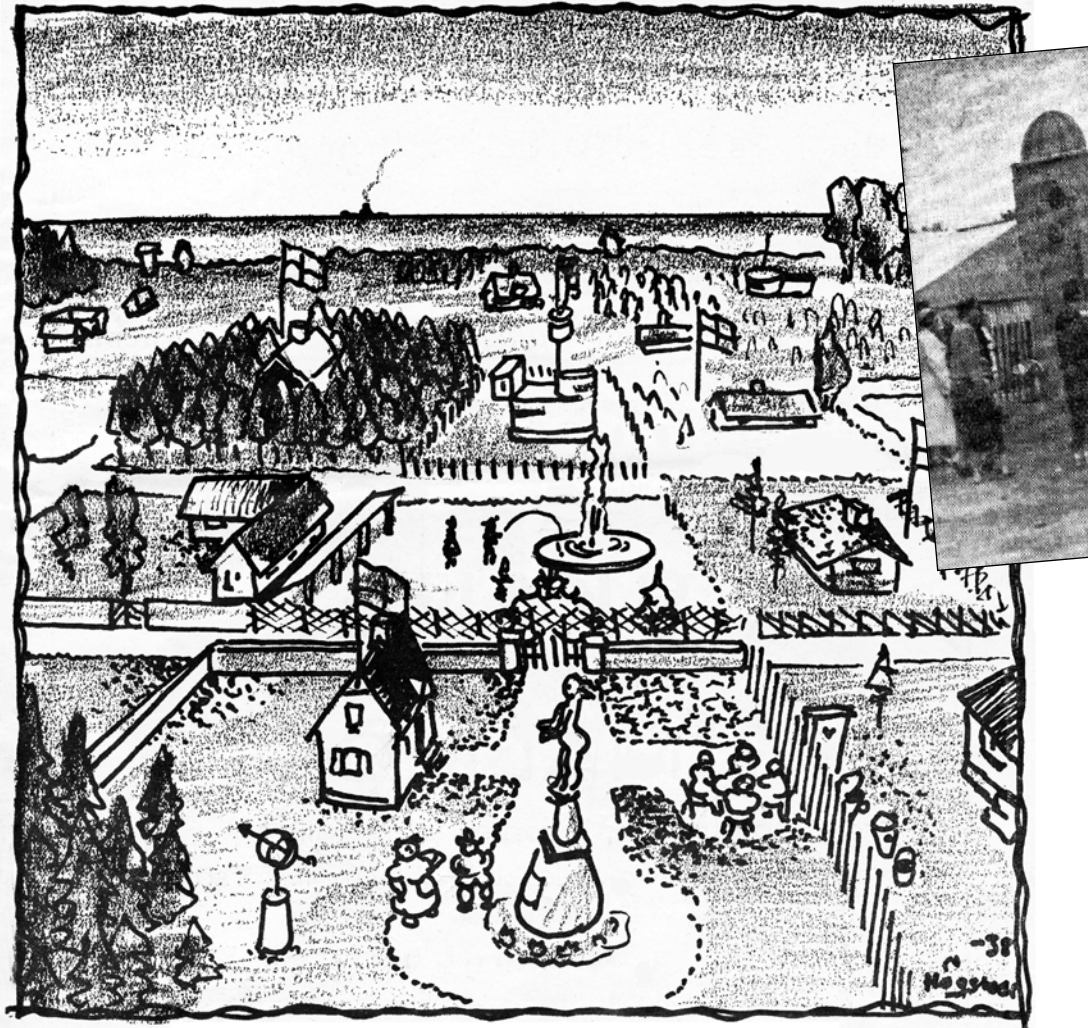
Till midsommar kommer vi ut med en ny bok i serien *Minnen* – den första i denna serie var Anders Carlstens sommarminnen från 30-talet. Nu kommer Stig Mårtensson med sina minnen från järnvägen. Mellan åren 1951-1972 tjänstgjorde han vid Falsterbo station och har därefter blivit Falsterbo trogen. Stig är en färgstark person med många intressen även utanför järnvägen. Vi kommer närmare att presentera boken i nästa nummer av *på Ljungen*.

Skånsk Hembygds- rörelse

– en lokal kulturkraft.

En utställning från Skånes Hembygdsförbund. Visas på Höllvikens bibliotek den 11 till 25 april.

Omslagsteckning till Pjaskebybladet av Agne Högstedt

fortsättning från sid 1.

Signaturen "Villaägare" har detta att säga: "Om jag finge råda så skulle allt få vara som det är. Varför skulle man göra intrång på grannens mark. Nej, som sagt om jag finge råda skulle var och en få sköta sig själv och ge högaktningfullt (fult svenskt ord) i sin nästas göranden och låtanden."

Så de' så!

Varför Pjaskebybladet? Jo, Höllviken var känt under detta öknamnet under många år. Enligt legenden var det stinsen Carl-Otto Hultberg vid Fotevikens station som hittade på det. Pjask är ren danska och motsvarar ungefär vårt plask, som i plaskvåt. Det var ju så att när järnvägen drogs i början av seklet fanns det ingen bebyggelse värd namnet i Höllviken. Alltså placerades stationen där landsvägen korsade vägen mellan Kämpinge och Lilla Hammar. Trots att här uppstod ett helt litet servicecentrum med station, affär, post och telefonstation och med både kyrka och skola i närheten, så kom bebyg-

gelsen att hamna längre västerut i det som så småningom kom att kallas Höllviken. Den första bebyggelsen hamnade alldeles vid kanten av den gamla "Kämpinge Mosse" ett vattensjukt område som sträckte sig ner mot Kämpinge längs nuvarande Stenbocks väg. Många boende i området kan fortfarande se att dom bor på den före detta mossen genom det brunfärgade grundvattnet som ligger på bara halvmeters djup.

Nå, allt detta för att förklara varför Höllviken fick sitt öknamn. Kanske även själva namnet, som ju syftade på viken, hjälpte till att ge byn ett "vått" namn. Det hade nog inte spridit sig om inte "Vilde Hugo" hade skrivit kåserier i *Sydsvenskan*. Hugo Mattsson från Skanör låg i Lund tillsammans med Frank Heller och Sam Ask och kåserade i radion tillsammans med storheter som Piraten och Frans G. Bengtsson. När han skrev kåserier i *Sydsvenskan* mättes ofta världen med Pjaskebys mått.

Nöjesfältet, entré 50 öre.

Förutom tidningen hittades också en pärm med utklipp i Villaföreningens arkiv. Här finns tidningsklipp om Sommarfesten ur alla dåtidens tidningar. Ur Sydsvenskan den 30 juli saxar vi följande:

"Den med stor förväntan emotsedda Höllvikenfesten fick i går kväll en i hög grad lyckad start. Tillströmningen var så ymnig, den allmänna rörelsen så livlig och det ekonomiska lättsinnet så påtagligt, att generalfestkommisarie Reinholtz knappt kunde behärska sin tillfredsställelse. Ett sånt liv, och det på en fredags-kväll! Och han tänkte glad av förväntan på morgondagen."

Andra klipp talar om att det skall koras en "Fröken Ljungen", att sommarkoloniernas barn inbjöds till Höllvikenfesten, och att extratåg skall sättas in från Malmö.

"Till tjänst för bilister och cyklande har ordnats med tillräckligt och centralt belägen parkeringsplats för över tusentalet bilar och mångdubbelt flera cyklar"

Man skall komma ihåg att cykeln tillsammans med tåget var det vanligaste transportmedlet på 30-talet. Man cyklade från Malmö, Trelleborg och Svedala för att dansa i Höllviken även när det inte var Sommarfest.

Alla dansbanor och restauranger var engagerade i festen och man delade broderligt på underhållningen. Det var folkfest av bästa märke och dessutom till ett välgörande och behövligt ändamål – Frivilliga brandkåren.

Överskottet blev hela 6.000 kr. Då skall man ha i minnet att brandstationen hade kostat 10.000 att uppföra åtta år tidigare och att en brandspruta gick lös på 3.900.

PROGRAM

vid
Höllviksfesten

□□□□

Lördagen den 30 juli.

Kl. 17 Sommarfestens vaktparad samlas vid Furet för marsch till festområdet.

Kl. 18,30 Folkdansuppträdanden å festplatsens dansbana av Malmö Hembygds-gille.

Kl. 20 Start för långdistanstävlingen med ballonger.

Kl. 22,30 Cabaretuppträdanden av ryska dansparet Dish & Gaubier å Höllviksgården. Conferencier och solosång Dag Westberg.

Kl. 23,30 Densamma å Höllvikens Restaurant.

Kl. 2 Avblåses andra dagens festligheter.

Söndagen den 31 juli.

Kl 11 Start för idrottstävlingar vid Kämpingestranden.

Kl. 14,30 Festtågets avmarsch från Kämpinge till Tivoliområdet. Fyra förridare, vaktparad blomsterkörtége Circus Hannibals vilda djur, Hembygds-gillet företrädde av två fiolspelare, samt medlemmar av Oxie och Skytts häraders hembygdsförening, samtligt i nationaldräkter.

Kl. 15 Ankomst till Tivoliområdet som då öppnas för allmänheten.

Kl. 16 Folkdanstruppen å Furet

Kl. 18,30 Allsång under ledning av Dag Westberg å södra sidan av Höllvikens Restaurants område. (I händelse av regn å densammas dansbana.)

Kl. 21 Cabaretuppträdande av Cabaretsångaren hr Rulle Nilsson å Höllvikens Restaurant.

Kl. 22 Densamma å Höllviksgården.

Kl. 23 Avbrännes jättefyrverkeriet å stranden norr om järnvägen mitt emot festplatsen.

Kl. 24 Sommarfestligheterna avblåses.

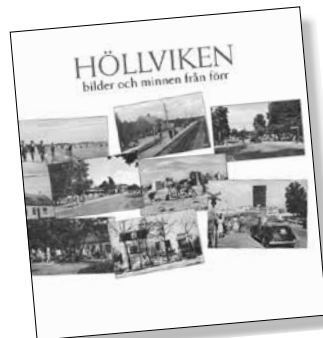

ANDERSSONS BOKTR. O. TRELLEBORG

Programmet för sommarfesten var både innehållsrikt och ambitiöst.

BÖCKER FRÅN CALLUNA

Böckerna finns att köpa på biblioteken i Höllviken och Skanör samt på Bärnstensmuséet i Kämpinge, Falsterbo Museum och Turistbyrån vid Falsterbokanalen samt på ICA-Toppen i Höllviken.

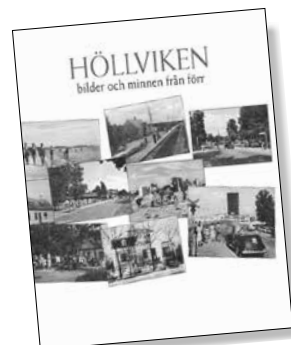
Höllviken – bilder och minnen från förr. **SLUTSÅLD!**

Ett stycke kanalhistoria. Pris 40 kr.

Resande över Ljungen. Pris 65 kr.

Sista dansen i Höllviken. Pris 110 kr.

regnrjld

Det har funnits fler tidningar!

Just åren kring 1940 startades det flera tidningar här nere på Ljungen förutom Pjaskebybladet

"Tångruskan" utkom med 11 nummer under 1937 och 2 nummer 1938, man kallade sig "ledande organ för Skanör och Falsterbo" och var ett medlemsblad för Falsterbo Golfklubb som även vände sig till allmänheten. Priset var 15 öre 1937 men höjdes till 25 öre inför sitt andra och sista år! Innehållet bestod av små artiklar och berättelser kring livets nödvändigheter samt golf.

"Saltstänk – sommarrevy och badtidning för Falsterbo Skanör Höllviken Kämpinge" kom i juni 1941 ut med ett nummer, och förmodligen stannade det vid det. Redaktör var en Fred Moore i Malmö.

Dessutom gav Falsterbo Museum ut "Natuskydd och fornminnesvård – tidskrift för natuskydd, arkeologi, historia och konsthistoria". Den utkom under åren 1937-1939 med 3-4 nummer årligen och innehöll exakt vad det långa namnet lovade.

Alla tidningarna innehöll annonser men bara "Saltstänk" kan kallas en ren annonstidning. Den var gratis och av tidningens åtta sidor upptog annonserna minst fyra.

Det dröjde sedan ända till 1962 innan någon på nytt försökte sig på att ge ut en tidning som vände sig till oss härnere på Ljungen. Det blev "SommarPosten" som nu kommit ut i snart fyrtio år med en eller två utgåvor per sommar och dessutom som "JulPosten" på vintern. Från och med i år kommer den att finnas i fyra utgåvor, Jul-, Vår-, Sommar- och HöstPosten.

I antal utgåvor får den dock se sig slagen av kommunens eget tidning "Vellinge Kommuniké". Den har passerat 130 nummer totalt sedan starten 1970. De första två åren kom den ut i gamla Vellinge kommun, sedan bytte den tillfälligt namn till "Kommun 74" medan sammanslagningen av Räng, Skanör-Falsterbo, Vellinge och delar av Månstorps kommuner genomfördes. Den har förutom kommunal information och annonser tidvis innehållit en del historiskt material.

1991 startade Vi på Näset, som nu utkommer fem gånger om året. Andra gratistidningar som utkommit under 90-talet var VellingeBladet, KämpingeBladet och NäsetJournalen. De blev alla ganska kortvariga medan VellingeSpegeln

med sin granskning av politiska beslut blev en allvarlig rival till Kommunikén under ett antal år.

Förutom dessa tidningar har flera golf- och båtklubbar samt idrottsföreningar givit ut mer eller mindre långlivade alster av skiftande kvalitet.

På Ljungen ges ut av
KULTURFÖRENINGEN
CALLUNA

Styrelse

Ingemar H. Johansson
Christian Kindblad
Christer Holgersson

Redaktör

Christian Kindblad
christian.kindblad@copyquick.se

Ansvarig utgivare

Ingemar H. Johansson

Grafisk form

Christian Kindblad

Tryck

Copy Quick, Malmö

Adress

KULTURFÖRENINGEN CALLUNA
V. Mölledalsvägen 18
236 34 Höllviken
040-45 11 48

Postgiro

250862-0

Tidningen utkommer
med 3 nummer per år.

Återge gärna våra artiklar
men ange alltid källan.

Ljung, *Calluna vulgaris*

KULTURFÖRENINGEN
Calluna
DÅ OCH NU PÅ LJUNGEN